

Medische Publieksacademie UMCG

Onderwerp : publieksvragen Multiple Sclerose

Datum : 19 maart 2013

Spreekers : Mw. dr. D.J. (Thea) Heersema en mw. dr. W. (Wia) Baron

Hoe werkt het herstel van myeline?

Bij gezonde mensen gaat dit spontaan, bij MS patiënten is dit echter verstoord. De exacte oorzaak hiervan is nog onbekend. Hier wordt momenteel onderzoek naar gedaan.

Er is nog geen medicijn voor.

Hoe weet je dat witte vlekken op de MRI scan MS is? Deze zijn namelijk ook zichtbaar bij mensen met bijv. Alzheimer.

De witte vlekken op de MRI scan zitten, anders dan bij andere ziekten, bij MS altijd direct rondom het hersenvocht. Daarnaast hebben mensen lichamelijk klachten die zich in principe alleen bij MS voordoen. De diagnose wordt dus gesteld op basis van klachten én de MRI.

Uit de presentatie blijkt dat in koude gebieden vaker MS voorkomt dan in warme gebieden. Hoe kan het dan men bij MS wel het advies geeft om een koelingsvest te gebruiken? Dit lijkt tegenstrijdig.

Het advies om een koelingsvest te gebruiken bij MS patiënten is om de klachten te onderdrukken, dus bij pijn kan dit helpen om minder last te hebben.

Dit staat los van de oorzaak van de ziekte.

Is het verstandig om een bril te laten aanmeten door een opticien bij MS patiënten met slecht zicht? Of is het beter om naar een oogarts te gaan?

Het aanmeten van een bril kan prima gedaan worden door een opticien, echter het is niet verstandig om een bril te laten aanmeten op het moment dat de MS zich in een acute fase bevindt omdat klachten zich weer kunnen herstellen. Men kan dus beter na de herstelperiode een bril laten aanmeten.

Wanneer weet je precies wanneer je MS hebt?

Als de diagnose gesteld is. Vaak speelt het al langer, maar mensen komen uiteraard pas als er klachten ontstaan.

Is een tekort aan vitamine D een mogelijk oorzaak van MS?

Uit onderzoek is gebleken dat muizen met MS die meer vitamine D kregen een mildere variant van MS hebben. In dat opzicht zou je dus kunnen zeggen dat een tekort aan vitamine D een mogelijke oorzaak van MS kan zijn, echter dit is wetenschappelijk (nog) niet aangetoond bij mensen. Of vitamine D het beloop kan beïnvloeden weten we niet.

Er loopt hier een onderzoek naar in Maastricht.

Waar komen de vermoeidheidsklachten bij MS vandaan?

1. Moeheid door bewegen: zenuwvezels bij MS patiënten moeten continu aan het werk wat sneller tot vermoeidheid kan leiden.

2. Algehele moeheid, dus al bij het opstaan: dit heeft waarschijnlijk te maken met activatie van het immuunsysteem. Dit omdat mensen met andere auto-immuunziekten ook vaker moe zijn.

Waarschijnlijk gebeurt er iets met de stofjes in je hersenen die prikkels moeten overbrengen, waardoor een soort van moeheid ontstaat.

Wat is de relatie tussen voeding en MS?

Er zijn geen bewijzen dat er een relatie bestaat tussen voeding en MS.

Sommige MS patiënten vinden dat een dieet helpt, en dat is voor hen heel erg fijn. Maar het is niet zo dat dit voor elke MS patiënt gelijk is en/of er dat er bewijzen zijn dat er bepaalde voedingsstoffen zijn die klachten verminderen of verergeren.

Is er een relatie tussen kaliumtekort en MS?

In het bloed van MS patiënten wordt over het algemeen geen tekort aan kalium gevonden. Wel soms een tekort aan vitamine D of B12. Soms helpt het dan om hier extra van in te nemen om bijvoorbeeld vermoeidheidsklachten beter tegen te gaan.

Helpt cannabis bij MS patiënten?

Cannabis kan helpen tegen pijn en spasme. Een Engelse studie heeft aangetoond dat cannabis helpt bij spasme. Het middel is dus vooral om klachten tegen te gaan, het draagt niet bij aan het verloop of genezingsproces van de ziekte MS zelf.

Delen zenuwcellen zich nooit? En zouden deze dan niet kunnen bijdragen aan herstel?

Volwassen zenuwcellen kunnen niet meer delen. Afgestorven zenuwcellen en zenuwdraden in het centrale zenuwstelsel herstellen zich niet meer.

Is de kans groter op MS bij een groot trauma omdat hierdoor de zenuwcellen misschien zijn aangetast?

Het is niet zo dat een trauma de kans op MS vergroot, wel kan het zo zijn dat als je al aanleg hebt voor MS de eerste symptomen door een trauma of ernstige ziekte kunnen worden uitgelokt.

Waarom heeft het weer en de temperatuur schijnbaar invloed op MS?

- Stress, wat warmte veroorzaakt, zorgt niet voor de klonten zoals we die vinden bij MS. Het is de ontstekingsreactie die de fibronectine klonten vormt.
- We weten niet zo goed waarom dat zo is, MS patiënten geven vaak wel zelf aan dat weersinvloeden klachten kan verergeren of verminderen, maar hoe dat komt is niet bekend.

Hoe kan het dat je door MS evenwichtsstoornis kan krijgen?

Als de MS in de kleine hersenen zit kan dit leiden tot coördinatiestoornissen en/of een soort van dronkenmansgang.

Het kan ook zitten op de plek waar de zenuw uit het evenwichtsorgaan binnen komt in de hersenstam, dan kan het net zo'n evenwichtsstoornis geven als dat het in je oor kan geven.

Hoe ontstaan spraakproblemen bij MS?

Meestal ontstaat er bij MS patiënten dysartrie (onduidelijk spraak). Dit komt omdat de aansturing vanuit je hersenen op je stembanen en/of keel niet goed meer is.

Hoe ontstaat aangezichtspijn bij MS?

Door het verdwijnen van de myelineschedes van de aangezichtszenuw springen de zenuwprikkels over naar naastgelegen draden wat aangezichtspijn of steken kan veroorzaken. We denken dus dat het een soort kortsluiting is.

Wat is nou de relatie tussen MS en een tekort aan vitamine D?

We denken niet zozeer dat vitamine D kan helpen bij het herstel van schade, maar wel aan het voorkomen van het ontstaan van schade.

Waarschijnlijk tempert vitamine D de ontstekingsreactie waardoor je dus minder schade krijgt.

We zouden hiervoor meer onderzoek moeten doen op diermodellen om te onderzoeken of het echt zo is dat vitamine D een rol speelt bij de ziekte MS.

Vitamine D krijg je onder andere van veel zonlicht. Hebben gesluisde vrouwen dan een verhoogde kans op MS?

In Arabische gebieden komt MS minder voor, maar als mensen van Arabische afkomst in Nederland zijn geboren of op jonge leeftijd in Nederland zijn gaan wonen is de kans net zo groot om MS te krijgen als bij Nederlanders.

Wat doet stress met MS?

Stress doet niets aan het ontstaan van de ziekte.

In Israel is onderzoek gedaan in de periode dat daar veel bombardementen waren of mensen met MS ten tijde van deze stressvolle periode meer terugvallen hadden, dat bleek zo te zijn. Tijdens of vlak na een bombardement kregen deze mensen vaker een terugval.

Dus ja, stress heeft wel invloed op het beloop van de ziekte. Het is natuurlijk moeilijk om mensen te adviseren geen stress te mogen hebben, maar toch vinden veel mensen van MS bewonderenswaardig daar toch een weg in door anders om te gaan met stress.

Als je MS op jonge leeftijd krijgt is de progressie dan sneller?

Nee het is niet zo dat als je MS op jonge leeftijd krijgt dat het beloop van de MS dan ernstiger is.

Uit de voorpublicatie van uw lezing in het 'Dagblad van het Noorden' maak ik op dat er mogelijkheden zijn om de beschadigde of gedegradeerde myelinelag te herstellen. Geldt dit mogelijk ook voor het herstel van beschadigde axonen bij CIAP?

Het herstellen van myeline berust op een ander mechanisme dan het herstel van zenuwdraden (axon). Als een axon eenmaal beschadigd is, zoals bij CIAP (chronische idiopathische axonale polyneuropathie), zal deze zich niet meer kunnen herstellen. Het is dan beter om de oorzaak van de beschadiging weg te nemen, om verder verlies van functie te voorkomen. Helaas is de oorzaak bij CIAP nog niet bekend, en zou het onderzoek zich moeten richten op het vinden van de oorzaak en risicofactoren.